

Ενδοοικογενειακή βία

κατά τη διάρκεια της πανδημίας
της νόσου **COVID - 19**

Μάθε τα
δικαιώματά σου

Credits

Παραγωγή Έκδοσης:

Κέντρο Διοτίμα

Συγγραφέας:

Βιργινία Ξυθάλη

Συντελέστρια:

Μαρία Λιάπη

Επιμέλεια:

Ελένη Μπούρου

Με την υποστήριξη:

Η έκδοση δημιουργήθηκε με την υποστήριξη της Βρετανικής Πρεσβείας στην Αθήνα. Το περιεχόμενο της έκδοσης εκφράζει αποκλειστικά τις απόψεις των συγγραφέων.

Book Design:

SUSAMI Creative Agency
<https://susamicreative.com>

Το Κέντρο Διοτίμα

Το Κέντρο Διοτίμα δημιουργήθηκε στην Αθήνα το 1989 με πρωτοβουλία μιας ομάδας γυναικών από διαφορετικούς επιστημονικούς κλάδους. Κατά την πολυετή δράση του έχει επιδιώξει σταθερά τη συστηματική ανάδειξη και αντιμετώπιση των διακρίσεων σε βάρος των γυναικών, σε όλα τα επίπεδα της κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής ζωής. Αυτήν την περίοδο η δράση του εκτείνεται στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, τη Σάμο και τη Λέσβο.

Το Κέντρο Διοτίμα παρέχει στις επιζώσες ενδοοικογενειακής βίας, ανάλογα με τις υφιστάμενες χρηματοδοτήσεις, τις παρακάτω υπηρεσίες:

- δωρεάν νομική βοήθεια και εκπροσώπηση στις δικαστικές αρχές
- βραχείας διάρκειας δωρεάν ψυχοκοινωνική στήριξη
- δωρεάν συμμετοχή σε ομάδες ενδυνάμωσης

Μάθετε περισσότερα για το Κέντρο Διοτίμα στο <https://diotima.org.gr/> και στο <https://www.facebook.com/NGOdiotima>.

Εισαγωγή

Τι είναι η Έμφυλη Βία;

Ως Έμφυλη Βία ορίζεται η βία που στρέφεται εναντίον ενός ατόμου λόγω του φύλου του ή η βία που επηρεάζει δυσανάλογα άτομα ενός συγκεκριμένου φύλου. Η έμφυλη βία συνιστά παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μορφή διάκρισης. Οι ρίζες της εντοπίζονται στις ανισότητες μεταξύ των φύλων, τις οποίες η έμφυλη βία επιτείνει. Η έμφυλη βία προκύπτει στο πλαίσιο των κοινωνικών δομών και των έμφυλων ρόλων που την ανέχονται, τη δικαιολογούν και την επιτρέπουν.

Η έμφυλη βία πλήττει κυρίως, αλλά όχι αποκλειστικά, γυναίκες, κορίτσια και θηλυκότρες και επηρεάζει αρνητικά την οικογένεια, την κοινότητα και την ευρύτερη κοινωνία. Εκτιμάται ότι παγκοσμίως μία στις τρεις γυναίκες θα βιώσει σωματική ή σεξουαλική κακοποίηση κατά τη διάρκεια της ζωής της, ενώ, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, σχεδόν το 30% των γυναικών έχουν αναφέρει ότι έχουν υποστεί κάποια μορφή σωματικής ή/και σεξουαλικής βίας από τον σύντροφό τους (Βία κατά των Γυναικών, ΠΟΥ, 2017).

Έμφυλη Βία και Ενδοοικογενειακή Βία

Η έμφυλη βία μπορεί να λάβει διαφορετικές μορφές, με συχνότερη, ίσως, από αυτές την ενδοοικογενειακή βία. Ως ενδοοικογενειακή βία ορίζεται κάθε πράξη φυσικής, σεξουαλικής, ψυχολογικής ή οικονομικής βίας η οποία συμβαίνει εντός της οικογένειας ή οικογενειακής μονάδας ή μεταξύ πρώην ή νυν συζύγων ή συντρόφων, ανεξάρτητα από το κατά πόσο ο δράστης μοιράζεται ή έχει μοιραστεί την ίδια στέγη με το θύμα.

Παρότι και οι γυναίκες μπορούν να ασκήσουν βία, σύμφωνα με αποτελέσματα ερευνών¹ και διοικητικά δεδομένα, η βία κατά των γυναικών διαπράττεται κυρίως από άνδρες. Αυτό ισχύει ιδίως όταν πρόκειται για σεξουαλική βία και σεξουαλική παρενόχληση. Σημειώνουμε πως θύματα ενδοοικογενειακής βίας μπορούν να είναι άνδρες και αγόρια, από δράστες κάθε φύλου. Σύμφωνα με το Συμβούλιο της Ευρώπης μία στις τέσσερις Ευρωπαϊκές βιώνει ή θα βιώσει ενδοοικογενειακή βία κάποια στιγμή στη ζωή της, ενώ κάθε χρόνο 6% έως 10% των γυναικών υφίστανται ενδοοικογενειακή βία.²

¹ FRA (2014), Βία κατά των γυναικών: πανευρωπαϊκή έρευνα.

² Council of Europe (2002), Recommendation of the Committee of Ministers to Member States on the protection of women against violence. Adopted on 30 April 2002; and Explanatory Memorandum (Strasbourg, France, Council of Europe).

Ενδοοικογενειακή βία και COVID-19

Η πανδημία της COVID-19 συνεχίζει να βρίσκεται σε εξέλιξη αυτή την περίοδο. Με εκατομμύρια πολιτών να νοσούν παγκοσμίως, ο αντίκτυπος της πανδημίας στις βασικές κοινωνικές δομές είναι εξαιρετικά μεγάλος. Οι επιπτώσεις των κρίσεων, όμως, δεν είναι ουδέτερες ως προς το φύλο και η πανδημία αυτή δε μπορεί να αποτελεί εξαίρεση, επηρεάζοντας δυσανάλογα τις γυναίκες και τα κορίτσια. Παρότι οι υγειονομικές επιπτώσεις της πανδημίας φαίνεται να είναι μεγαλύτερες στους άνδρες, οι οποίοι έχουν υψηλότερο ποσοστό θνησιμότητας, οι γυναίκες και τα κορίτσια πλήττονται ιδιαίτερα από τις συνακόλουθες οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες.

Σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις, 47 εκατομμύρια γυναίκες και κορίτσια ωθούνται στη φτώχεια ως αποτέλεσμα της COVID-19¹. Οι συνθήκες κοινωνικής αποστασιοποίησης και η συγκέντρωση της οικογένειας στο σπίτι αυξάνουν το προϋπάρχον βάρος της μη αμειβόμενης φροντίδας και της οικιακής εργασίας για τις γυναίκες και την έκθεσή τους σε υγειονομικούς κινδύνους. Επιπλέον, μειώνουν περαιτέρω την ικανότητά τους να συμμετέχουν σε δραστηριότητες κατάρτισης, ενδυνάμωσης και ψυχαγωγίας. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι το κλείσιμο των εκπαιδευτικών δομών για τον περιορισμό της μετάδοσης της COVID-19 συχνά επιβαρύνει εξαιρετικά τις γυναίκες, από τις οποίες αναμένεται να αναλάβουν κατ' αποκλειστικότητα τη φροντίδα των ανήλικων τέκνων. Με τον τρόπο αυτό περιορίζεται η δυνατότητα των γυναικών για εργασία, άλλα και οι οικονομικές τους ευκαιρίες.

1 UN Women (2020), *From Insights to Action: Gender Equality in the wake of COVID-19*.

Ταυτόχρονα, ο χώρος του σπιτιού δεν είναι ένας ασφαλής χώρος για όλες. Σύμφωνα με στοιχεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, «έχει αναφερθεί αύξηση των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας κατά ένα τρίτο την εβδομάδα μετά την επιβολή απαγόρευσης κυκλοφορίας (σημ. πρώτο κύμα). Γυναίκες που βρίσκονται σε βίαιες σχέσεις έχουν εγκλωβιστεί στο σπίτι και εκτίθενται στους θύτες τους για μεγαλύτερες χρονικές περιόδους. Αυτή η κατάσταση δυσχεραίνει κάθε προσπάθειά τους να απευθυνθούν στις ειδικές γραμμές βοήθειας, καθώς ο δράστης βρίσκεται συνεχώς δίπλα τους».² Η οικονομική ανασφάλεια και εξάρτηση λειτουργούν συχνά ανασταλτικά στην απόφασή τους να απομακρυνθούν από την κακοποιητική συνθήκη. Η κατάσταση ενδέχεται να επιδεινωθεί, ενόψει απώλειας δουλειάς και εισοδήματος στο πλαίσιο της επικείμενης ύφεσης.

Είναι, λοιπόν, απολύτως αναγκαίο να διασφαλιστεί η συμπερίληψη υπηρεσιών πρόληψης και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας, καθώς και υπηρεσιών στήριξης των επιζωσών, στις πολιτικές και τα μέτρα που λαμβάνονται για τη συνολικότερη αντιμετώπιση της πανδημίας. Επίσης, έχει αποφασιστική σημασία να διασφαλιστεί η άμεση πρόσβαση των ίδιων των επιζωσών σε πληροφόρηση για τις υφιστάμενες υπηρεσίες. Στόχος αυτού του οδηγού είναι να συγκεντρώσει βασικές πληροφορίες με τη μορφή ερωτήσεων και απαντήσεων, για εύκολο εντοπισμό.

2 <https://www.europarl.europa.eu/news/el/press-room/20200406IPR76610/covid-19-stopstin-auxisi-tis-endooikogeneiakis-vias-en-meso-egkleismou>

Ποια είναι τα δικαιώματά σου

Έχει δικαίωμα ο (πρώην) σύζυγος ή ο (πρώην) σύντροφός μου να ασκεί οποιουδήποτε είδους βία σ' εμένα και τα παιδιά μου;

Κανένα άτομο δεν έχει δικαίωμα να είναι παραβιαστικό, επιθετικό ή βίαιο απέναντί σου. Η οικογένεια και ο χώρος του σπιτιού σου πρέπει να είναι ένα μέρος ασφάλειας και φροντίδας. Επιπλέον, η ενδοοικογενειακή βία είναι έγκλημα και τιμωρείται αυστηρά από τις διατάξεις του Ν. 3500/2006.

Σε περίπτωση που υφίστασαι κακοποιητική συμπεριφορά οποιουδήποτε είδους και θέλεις βοήθεια, μπορείς να απευθυνθείς στη Γραμμή SOS 15900 (όλο το 24ωρο, επτά ημέρες την εβδομάδα) ή στο πλησιέστερο Συμβουλευτικό Κέντρο, για να λάβεις την απαραίτητη πληροφόρηση και στήριξη (<http://www.isotita.gr/en/home/>).

Ο σύντροφός μου δεν είναι σωματικά βίαιος, αλλά είναι υποτιμητικός, προσβλητικός, με τρομοκρατεί και με ταπεινώνει. Υπάρχει κάποιος νόμος που να με προστατεύει;

Καμία μορφή βίας δεν είναι επιτρεπτή, ιδιαίτερα εντός της οικογένειας. Αν δέχεσαι ψυχολογική βία, μπορείς να απευθυνθείς στη Γραμμή SOS 15900 (όλο το 24ωρο, επτά ημέρες την εβδομάδα) ή στο πλησιέστερο Συμβουλευτικό Κέντρο, για να λάβεις την απαραίτητη πληροφόρηση και στήριξη (<http://www.isotita.gr/en/home/>).

Δέχομαι βία από τον σύντροφό μου και δε θέλω να είμαι πια μαζί του. Δε θέλω όμως να φύγω από το σπίτι μου ούτε να αναγκάσω τα παιδιά μου να αλλάξουν την καθημερινότητά τους. Τι μπορώ να κάνω;

Αν και συχνά οι γυναίκες που έχουν υποστεί ενδοοικογενειακή βία επιλέγουν να αφήσουν το σπίτι τους για να νιώσουν ασφαλείς, κάτι τέτοιο δεν είναι απαραίτητο. Είναι εφικτό να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα εναντίον του δράστη και να ζητήσετε τη μετοίκισή του, λόγω της επικινδυνότητάς του. Επίσης, με την ίδια αίτηση μπορείτε να ζητήσετε να μην σας προσεγγίζει, είτε στην κατοικία σας είτε στην εργασία σας, καθώς και να μην προσεγγίζει τα παιδιά σας (στο σχολείο τους κ.λπ.) αν ασκεί βία και εναντίον τους. Χρήσιμο για όλες τις παραπάνω ενέργειες θα είναι να έχετε καταγγείλει περιστατικά βίας στις Αρχές ή να έχει γίνει καταγραφή των περιστατικών στο Βιβλίο Συμβάντων της Αστυνομίας.

Νιώθω ότι απειλούμαι και θέλω να φύγω από το σπίτι, αλλά δεν μπορώ να αφήσω τα παιδιά μου. Τι δικαιώματα έχω;

Εάν νιώθεις ότι απειλείσαι εσύ ή/και τα παιδιά σου, έχεις το δικαίωμα να φύγεις μαζί τους, χωρίς νομικές κυρώσεις, και να απευθυνθείς για περαιτέρω ενέργειες στους αρμόδιους φορείς: Αστυνομικές και Εισαγγελικές Αρχές, Συμβουλευτικά Κέντρα, κοκ.

Οδηγίες για άμεσο ή επικείμενο κίνδυνο

Αν απευθυνθώ στις αστυνομικές αρχές για να καταγγείλω ότι δέχομαι ενδοοικογενειακή βία, μπορούν να αρνηθούν να καταγράψουν την καταγγελία μου;

Στόχος του νόμου 3500/2006 που εφαρμόζεται σε περιστατικά έμφυλης βίας είναι να αποτρέψει φαινόμενα μετατροπής της οικογένειας σε τόπο ατιμώρητης καταπάτησης των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Για τον λόγο αυτό προβλέπεται η αυτεπάγγελτη δίωξη των δραστών για πράξεις ενδοοικογενειακής βίας. Αυτό σημαίνει πως η ποινική διαδικασία ξεκινά αυτόματα από τις Αρχές, μόλις η πράξη ή οι πράξεις βίας τους γίνουν γνωστές.

Κακοποιούμαι από τον πρώην σύντροφό μου, με τον οποίο είχα συνάψει σύμφωνο συμβίωσης που δεν είναι πλέον σε ισχύ. Δε μένω μαζί με τον πρώην σύντροφό μου. Μπορώ να προστατευτώ με βάση τον νόμο για την έμφυλη/ενδοοικογενειακή βία;

Ναι, μπορείς. Σύμφωνα με τον νόμο 3500/2006, ανεξάρτητα από το αν υπάρχει ή όχι συγκατοίκηση, μέλη της οικογένειας θεωρούνται: οι σύζυγοι, τέως/πρώην σύζυγοι, μέρη του συμφώνου συμβίωσης (ακόμα και εάν έχει λυθεί), μόνιμοι σύντροφοι, τέως/πρώην μόνιμοι σύντροφοι, γονείς και παιδιά συμπεριλαμβανόμενων και των πεθερικών, αδέρφια, λοιποί συγγενείς. Όταν υπάρχει συγκατοίκηση: συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας τρίτου και τέταρτου βαθμού.

Έχω υποστεί ενδοοικογενειακή βία, αλλά φοβάμαι να καταγγείλω το περιστατικό ή να πάω στο νοσοκομείο, επειδή δεν έχω νομιμοποιητικά έγγραφα για την παραμονή μου στη χώρα. Τι δικαιώματα έχω;

Ως επιζώσα ενδοοικογενειακής βίας έχεις δικαίωμα να λάβεις νοσοκομειακή περίθαλψη, αλλά και να καταγγείλεις το περιστατικό στις Αρχές ανεξάρτητα από το αν έχεις ή όχι νομιμοποιητικά έγγραφα. Όσο διαρκεί η διαδικασία εξέτασης της υπόθεσης, οι Αρχές δεν έχουν το δικαίωμα να σου επιβάλουν κυρώσεις ή/και επιστροφή στη χώρα καταγωγής (ν. 4531/2018). Δικαίωμα στη νοσοκομειακή περίθαλψη έχεις σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα από το αν η μορφή έμφυλης βίας που έχεις υποστεί εντάσσεται στο αδίκημα της ενδοοικογενειακής βίας.

Το όνομά μου είναι στον οικογενειακό λογαριασμό, στον οποίο έχω πρόσβαση, ωστόσο εγώ δεν εργάζομαι. Έχω το δικαίωμα να χρησιμοποιήσω αυτά τα χρήματα;
Ναι, έχεις το δικαίωμα να αξιοποιήσεις εν μέρει ή πλήρως το χρηματικό ποσό που είναι διαθέσιμο στον λογαριασμό. Τα χρήματα αυτά είναι και δικά σου.

Κινδυνεύω αυτή τη στιγμή. Τι μπορώ να κάνω;

Σε περίπτωση βίαιου περιστατικού κατά το οποίο κινδυνεύεις εσύ ή μέλος της οικογένειάς σου, μη διστάσεις να εγκαταλείψεις το σπίτι ή να καλέσεις το 100 ή/και να καταφύγεις στο πλησιέστερο Αστυνομικό Τμήμα. Μπορείς να βγεις από το σπίτι για να προστατευτείς ακόμα και αν υπάρχει σε ισχύ μέτρο απαγόρευσης της κυκλοφορίας για την προστασία από την COVID-19. Η ασφάλειά σου προέχει. Έχε πάντα μαζί σου τη μάσκα σου ως μέσο αυτο-προστασίας από τη νόσο.

Έχω δικαίωμα να «σπάσω» την καραντίνα προκειμένου να καταγγείλω περιστατικό έμφυλης βίας σε Αστυνομικό Τμήμα;

Ναι, έχεις το δικαίωμα να καταφύγεις στο πλησιέστερο Αστυνομικό Τμήμα και να καταγγείλεις το περιστατικό χωρίς να σου επιβληθεί οποιαδήποτε κύρωση.

Απειλούμαι άμεσα, αλλά δεν μπορώ να καλέσω το 100, γιατί με ακούει ο δράστης. Τι μπορώ να κάνω;

Αν δεν μπορείς να μιλήσεις στο τηλέφωνο, στείλε δωρεάν γραπτό μήνυμα (SMS) στο 100 αναφέροντας: α) διεύθυνση β) ονοματεπώνυμο γ) το είδος της επείγουσας ανάγκης («κινδυνεύει η ζωή μου», «δέχομαι βία από τον σύζυγό μου»). Αν δεν μπορείς να επικοινωνήσεις με κανέναν τρόπο με τις Αρχές, ζήτησε να το κάνει κάποιο πρόσωπο εμπιστοσύνης (συγγενής, φίλος, γιατρός).

Θέλω να φύγω από το σπίτι, αλλά δεν έχω κάπου να μείνω. Τι μπορώ να κάνω;

Υπάρχει, υπό όρους, η δυνατότητα διαμονής σε ξενώνα μαζί με τα παιδιά σου, για 3 μήνες. Κάλεσε στη Γραμμή SOS 15900 ή απευθύνσου σε κάποιο Συμβουλευτικό Κέντρο, ώστε να σε κατευθύνουν και να σε παραπέμψουν. Η διεύθυνση των ξενώνων είναι απόρρητη.

Τι είναι το προσωπικό πλάνο/σχέδιο διαφυγής;

Το προσωπικό πλάνο/σχέδιο διαφυγής αποτελεί ένα σχέδιο που σου επιτρέπει να μπορέσεις να διαφύγεις με ταχύτητα και ασφάλεια, εφόσον χρειαστεί, σε ενδεχόμενο επεισόδιο ενδοοικογενειακής βίας.

Photo by Rad Pozniakov on Unsplash

Τι περιλαμβάνει το προσωπικό πλάνο/σχέδιο διαφυγής;

- Κράτα πάντα μαζί σου το κινητό σου. Προσπάθησε να είναι φορτισμένο.
- Φύλαξε ταυτοποιητικά έγγραφα, βιβλιάρια τράπεζας, κλπ. σε ένα άμεσα προσβάσιμο μέρος/σημείο. Βγάλε φωτοτυπίες και κρύψε τα έγγραφά σου σε ασφαλές δωμάτιο του σπιτιού ή δώσε αντίγραφα σε άτομα της εμπιστοσύνης σου.
- Προετοίμασε μια βαλίτσα έκτακτης ανάγκης με όλα τα απαραίτητα έγγραφα, χρήματα, αντικείμενα, λίγα ρούχα και αγαπημένα αντικείμενα. Φύλαξε τη βαλίτσα σε χώρο που είναι προσβάσιμος και μη εμφανής. Ιδανικά μπορείς να δώσεις τη βαλίτσα σε άτομο που εμπιστεύεσαι (π.χ. φίλη/φίλο).
- Απομνημόνευσε σημαντικά τηλέφωνα: Άμεση Δράση 100, Γραμμή SOS 15900, EKAB 166, τηλέφωνα έμπιστων φίλων/συγγενών στους οποίους μπορείς να απευθυνθείς άμεσα.
- Ενημέρωσε γείτονες/γειτόνισσες που εμπιστεύεσαι για τα προβλήματα που αντιμετωπίζεις. Ζήτησέ τους να καλέσουν την αστυνομία, εάν αντιληφθούν ότι βρίσκεσαι σε κίνδυνο.
- Επινόησε μια συνθηματική φράση με τα παιδιά, τους συγγενείς, τους φίλους, τους γείτονές σου, που θα σημαίνει ότι βρίσκεσαι σε κίνδυνο και ότι πρέπει να καλέσουν το 100.

- Προσπάθησε να εξηγήσεις στα παιδιά σου γιατί είναι επικίνδυνο να μπαίνουν στη μέση, όταν υπάρχει περιστατικό βίας. Δείξε τους πώς να καλούν το 100 σε περίπτωση ανάγκης. Εξήγησέ τους ότι θα πρέπει να αναφέρουν το πλήρες όνομά τους και το δικό σου, τη διεύθυνση του σπιτιού σας και τον αριθμό τηλεφώνου σας.
- Προσπάθησε να εντοπίσεις και να εξασφαλίσεις μια προσωρινή λύση στέγασης σε περίπτωση που χρειαστεί να εγκαταλείψεις άμεσα το σπίτι. Προτίμησε άτομο τη διεύθυνση του οποίου δεν γνωρίζει ο δράστης.
- Αφού εγκαταλείψεις το σπίτι, μπλόκαρε τον αριθμό του δράστη και απενεργοποίησε τις «υπηρεσίες τοποθεσίας» ή ό,τι άλλο θα μπορούσε να σε «προδώσει» στον δράστη (π.χ. εφαρμογές εντοπισμού του τηλεφώνου) στο κινητό σου. Αν υπάρχει δυνατότητα, καλό είναι να αποκτήσεις νέο τηλεφωνικό αριθμό που θα είναι απόρρητος.

Ακούω φωνές σε γειτονικό σπίτι/ είμαι μάρτυρας περιστατικού κακοποίησης, τι μπορώ να κάνω;

Αν θεωρείς ότι υπάρχει άμεση απειλή μπορείς να καλέσεις το 100 και να καταγγείλεις το περιστατικό, ακόμη και ανώνυμα. Επίσης μπορείς να υποβάλεις αναφορά στις Εισαγγελικές Αρχές. Για κακοποίηση ανηλίκων απευθύνσου στο Χαμόγελο του Παιδιού, στη Γραμμή SOS για τα Παιδιά 1056, επώνυμα ή και ανώνυμα.

Photo by Timur Romanov on Unsplash

Υπηρεσίες που υποστηρίζουν επιζώσες έμφυλης βίας

Τηλεφωνική Γραμμή SOS-15900

Η τηλεφωνική Γραμμή SOS-15900 της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων είναι διαθέσιμη σε 24ωρη βάση, καθημερινά, και παρέχει πληροφορίες για περιστατικά έμφυλης βίας. Υπάρχει και δυνατότητα ηλεκτρονικής επικοινωνίας μέσω e-mail στη διεύθυνση sos15900@isotita.gr.

Συμβουλευτικά Κέντρα

Τα Συμβουλευτικά Κέντρα (Σ/Κ) της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων και Δήμων είναι δομές που παρέχουν δωρεάν υπηρεσίες στις επιζώσες

έμφυλης/ενδοοικογενειακής βίας. Οι υπηρεσίες περιλαμβάνουν:

- ενημέρωση και πληροφόρηση για θέματα ισότητας των φύλων, αντιμετώπισης της βίας και των διακρίσεων κατά των γυναικών
- κοινωνική, ψυχολογική, νομική και εργασιακή συμβουλευτική
- παραπομπή ή/και συνοδεία (όταν αυτό απαιτείται) σε ξενώνες φιλοξενίας, νοσοκομεία, στις Αρχές, κ.λπ.

Περισσότερες πληροφορίες σε σχέση με τα Συμβουλευτικά Κέντρα θα βρείτε εδώ: <http://www.isotita.gr/emfyli-via/>.

STAY HOME

LOCKDOWN

STAY SAFE

UN Chief calls for Domestic Violence 'Ceasefire' Amid Horrifying Global Surge

Credits

Booklet Production

Centre "Diotima"

Author

Virginia Xythali

Contributor

Maria Liapi

Editing

Eleni Mpourou

Financially supported by

The booklet was created with the support of the British Embassy Athens. The views expressed in this publication are those of the authors.

Book Design:

SUSAMI Creative Agency
<https://susamicreative.com>

Diotima Centre

Diotima Centre was founded in Athens in 1989 by a multi-disciplinary group of women. During its many years of activity, the Centre has consistently sought to systematically highlight and address discrimination against women, at all levels of social, political and economic life. It currently operates in Athens, Thessaloniki and on the islands of Samos and Lesbos.

Diotima Centre provides the following services to survivors of domestic violence, depending on the available funding:

- free legal aid and representation in court;
- free psychosocial support;
- free participation in female empowerment groups.

Learn more about Diotima Centre at <https://diotima.org.gr/> and at <https://www.facebook.com/NGOdiotima>.

Introduction

Gender Based Violence and Domestic Violence

GBV can take many forms, with perhaps the most common of these being domestic violence. Domestic violence is defined as any act of physical, sexual, psychological or economic/financial abuse that occurs within the family or family unit or between former or current spouses or partners, whether or not the perpetrator shares or has been living under the same roof with the victim.

How can we define Gender Based Violence?

Gender based violence (GBV) is defined as violence against a person because of their gender or violence that affects persons of a particular gender disproportionately. GBV is a violation of human rights and a form of discrimination. Its roots lie in the inequalities between the sexes, which it reinforces. Gender based violence is expressed and takes place in the context of gender norms/roles and social structures which tolerate, justify and allow it.

GBV mainly affects women and girls, but can harm people of all genders, having a negative impact on families, communities and society at large. It is estimated that worldwide one in three women will experience physical or sexual abuse in their lifetime, whereas, according to the World Health Organization, almost 30% of women have reported some form of physical and/or sexual violence from their partner (Violence Against Women, WHO, 2017).

Although women can commit violent acts, and men and boys can be victims of violent behaviour from both sexes, survey results¹ and administrative data suggest that women are predominantly the victims of GBV and men the perpetrators. This is overwhelmingly the case with sexual violence and sexual harassment. According to the Council of Europe one in four women in Europe suffers acts of violence at some point in her life and between 6%-10% of women have experienced domestic violence in any given year.²

---

¹ FRA (2014), *Violence against women: an EU-wide survey*.

² Council of Europe (2002), *Recommendation of the Committee of Ministers to Member States on the protection of women against violence*. Adopted on 30 April 2002; and *Explanatory Memorandum* (Strasbourg, France, Council of Europe).

Domestic Violence and COVID-19

For the time being, the COVID-19 pandemic remains in full swing. With millions of people around the world suffering from the virus, the impact of the pandemic on all major social structures worldwide is enormous. The harmful effects of crises, however, are not gender neutral and this pandemic is no exception, affecting disproportionately women and girls. Although health effects appear to be greater for men, who have a higher mortality rate, women and girls are particularly affected by the resulting economic and social disruption.

It is estimated that 47 million women and girls will be pushed into poverty as a result of COVID-19.¹ Restrictive conditions, lockdowns and the confinement of family members to their homes for an extensive period of time increase the pre-existing burden of unpaid care and domestic work for women and girls and their exposure to health risks. Their ability to engage in training, empowerment activities and entertainment is further restricted. The closure of educational institutions and child care/day centres in an effort to limit the transmission of COVID-19 often overburdens women - who are perceived as the primary child carers. This equally limits their ability to work and exploit opportunities for professional development.

At the same time, the house is not a safe haven for every woman and girl. According to data from the European Parliament, *“both globally and in some EU countries, cases of domestic violence have reportedly risen by a third in the week after lockdown was put in place (first wave). Women in violent relationships are stuck at home and exposed to their abuser for longer periods of time. This makes it very difficult for them to call helplines, as the perpetrator is always around.”*²

Financial insecurity and dependency, often impeding survivors of domestic violence from escaping an abusive situation, are likely to increase in the face of job and income loss due to the imminent recession.

Against this background, it is absolutely crucial to ensure that GBV prevention and response and services supporting survivors are incorporated into policies and measures adopted to address the pandemic. Moreover, it is of critical importance that survivors have easy access to information about available services and how to reach them. The aim of this short guide is to present basic information and tips available in a Q&A format, for easy reference.

---

² <https://www.europarl.europa.eu/news/it/press-room/20200406IPR76610/covid-19-stopping-the-rise-in-domestic-violence-during-lockdown>

Knowing your rights

Does my (ex) husband or my (ex) partner have the right to commit any kind of violent act against me or our/ my children?

No one has the right to treat you in an abusive, aggressive or violent manner. Your family and your home should be a safe haven. Domestic violence is a crime and is severely punished according to the provisions of Law 3500/2006. In case you are being subjected to any form of abusive behavior by your (ex) husband or (ex) partner and wish to ask for help, you can contact the SOS Hotline 15900 (available 24/7) and/or the nearest Counselling Centre in order to receive all the necessary guidance and support. For more information, please consult: <http://www.isotita.gr/en/home/>.

My partner is not physically violent but he uses derogatory language and is offensive; he terrifies and humiliates me. Is there a law that can protect me?

No form of violence is acceptable, especially within the family. If you are experiencing psychological violence, you can contact the SOS Line 15900 (available 24/7) or the nearest Counselling Centre for the necessary guidance and support. For more information, please consult: <http://www.isotita.gr/en/home/>.

My partner is violent towards me and I do not want to be with him anymore. However, I do not want to leave my home or force my children to change their daily routine. What can I do?

Even though women who have experienced domestic violence often choose to leave their home to feel safe, this is not mandatory. Instead, you can take precautionary measures against the perpetrator and request his relocation, due to imminent danger. You can also request that the perpetrator does not approach or contact you (at home or at work) and/or your children (at school, etc.), if he is violent towards them too. In all the above cases it would be advisable to file a complaint with the Authorities about the violence you have suffered or at least have the incident(s) recorded in the Police Incident Book.

I feel threatened and I want to leave my home, but I can't leave my children behind. What are my rights?

If you feel that you and/or your children are in danger, you have the right to leave the house taking your children with you without facing disciplinary action. Furthermore, you can reach out to the Police, the Prosecutor's office, a Counselling Centre, etc., for further steer.

---

¹ UN Women (2020), *From Insights to Action: Gender Equality in the wake of COVID-19*.

What to do in case of present or imminent danger

If I attempt to file a complaint with the Police as a survivor of domestic violence, can they refuse to register my complaint?

Law 3500/2006, which applies to incidents of domestic violence, aims to prevent the family unit from becoming a place where human rights violations go unseen and unpunished. For this reason, perpetrators are prosecuted for all acts of domestic violence. This means that criminal proceedings are initiated automatically and compulsorily by the Authorities as soon as the latter are informed about a domestic violence incident.

I am being abused by my ex-partner, with whom I had entered into a civil union that is no longer valid. I currently do not live with my ex-partner. Am I entitled to protection according to the law on domestic violence?

Yes, you are.
According to law 3500/2006, and regardless of whether they had been living together at the time of the incident, family members include: spouses, ex-spouses, parties to a civil union (even if it is dissolved), permanent partners, former permanent partners, parents and children, in-laws, siblings, etc.
When family members live under the same roof, they include: third- and fourth-degree blood relatives and in-laws.

I have been subjected to domestic violence, but am afraid to report the incident or to go to the hospital, because I don't have the necessary legal documents to remain in the country. What are my rights?

As a domestic violence survivor you have the right to receive medical treatment and report the incident to the Authorities, regardless of your legal status. The Authorities do not have the right to enforce any disciplinary actions or deport you as long as your case is being examined (L. 4531/2018). You have the right to receive hospital care in any case, regardless of the type of gender based violence you have experienced and whether it is defined as a domestic violence offense.

My name is included in the family bank account and I do have access to it, however I do not have a paying job. Do I have the right to use the money in the account?

Yes, you have the right to manage/withdraw part or the whole amount of money available in your account. Since your name is on the joint bank account you have access to funds within it, as the money also belongs to you.

I am in danger right now. What should I do?

In case you are at the receiving end of a violent incident and your physical safety is at risk or a member of your family is in immediate danger, do not hesitate to leave your house, call the Police (100) and/or reach the nearest Police Station. You can leave the house to protect yourself even if there is a curfew in place due to the COVID-19 restrictive measures. Being safe and secure remain the ultimate priority. Always have your mask with you as a means of self-protection from COVID-19.

Do I have the right to break the curfew and leave my house in order to report a GBV incident at the Police station?

Yes, you have the right to go to the nearest Police station and report the incident without facing any disciplinary action.

I am in immediate danger, but I cannot call the Police, because the perpetrator is listening. What should I do?

If you cannot call the Police, you have the option to send a text message (SMS) to the Police (100) making sure you mention a) your address, b) your name and c) the type of threat (e.g. *'my life is in danger'*, *'my husband is violent'*, etc.).

If, for any reason, you cannot reach the authorities yourself, ask a trusted individual (e.g. a family member, a friend or your doctor) to contact them on your behalf.

I want to leave the house, but I have no money and nowhere to stay. What can I do?

A temporary solution, if certain conditions apply, is accommodation in a shelter for you and your children for up to 3 months. The address of the shelters is classified information. Therefore, to receive support and instructions you will have to contact the SOS Hotline 15900 or a Counselling Centre. If necessary, you will be referred to a shelter.

What is a personal escape plan?

A **personal escape plan** is the plan you develop beforehand and follow if needed, should a domestic violence incident occur, so that you can get out of your house in a fast and safe way.

What does a personal escape plan include?

- Always have your mobile phone with you. Try to keep it charged.
- Make sure you have easy and immediate access to your identification (ID, passport, driver's license) and banking documents. Make copies and keep your documents in a safe space in the house or give copies to people you trust.
- Prepare an emergency suitcase for you and your children with all the necessary documents, money, spare keys, some clothes, one or two of your favorite items, etc. Hide the suitcase in a secret, but easily accessible place where you can quickly get hold of it in case you need to escape. Ideally you can give the suitcase to a trusted third party (e.g. a close friend).
- Try to memorize important phone numbers such as for the Police (100), the SOS Hotline (15900), Medical Help (166), as well as the phone numbers of persons you trust and to whom you can reach out immediately in case of an emergency.
- If you have neighbours who you trust, let them know about the problems you are facing. Ask them to call the Police should it come to their attention that you are in danger.
- Invent a code word or phrase to share with your children, relatives, friends, and/or neighbours, which will serve as a gateway to disclose that you are in danger and that they should call the Police. Try to explain to your children why it is

dangerous for them to intervene in a violent incident. Show them how to call 100 in case of an emergency. Explain to them that they should give the Police officer their full name and yours, your home address and your phone number.

- Try to identify and secure a temporary accommodation in case you need to leave the house immediately. Ideally choose a host whose address is not known to the perpetrator.
- After leaving the house, block the perpetrator's number and switch off Wireless and GPS location (under Location Services) and mobile data or anything else that could reveal your whereabouts to the perpetrator (e.g. phone tracking applications) on your mobile phone. If possible, get a new and private/restricted phone number.

I hear loud cries from a neighbouring house/I am witnessing abusive behaviour against a woman and/or children. What can I do?

If you think there is an immediate threat, please call the Police (100) and report the incident. You have the right to do so anonymously. You can also file a complaint with the Prosecutor's Office. If the incident concerns a minor you can also contact the organisation 'The Smile of the Child' and/or call the Children SOS Hotline (1056). You have the right to do so anonymously.

Photo by Timur Romanov on Unsplash

Support services for domestic violence survivors

SOS Hotline - 15900

The SOS Hotline - 15900 (by the General Secretariat for Family Planning and Gender Equality) is available 24/7 and provides information on domestic and gender based violence. The hotline is also operated by English speaking professionals and interpretation in other languages is available as well. There is also the option of online communication via e-mail (sos15900@isotita.gr).

Counselling Centres

Counselling Centres (of the General Secretariat for Family Planning and Gender Equality) offer free services to women survivors of gender based violence. The services include:

- sharing information on gender equality, response to violence and discrimination against women;
- provision of social, psychological, legal and job-related support;
- referral and/or escorting (when necessary) to shelters, hospitals, the authorities, etc.

For more information, please see: <http://www.isotita.gr/en/home/>.

Domestic Violence

during the **COVID-19**
pandemic

Knowing
your **rights**